

Film niejedno ma imię. Austin Polish Film Festival 2026.

Polskie kino w wielu odsłonach, rozmowy z twórcami, wystawa plakatów do filmów Andrzeja Wajdy i koncertowy finał przy fortepianie — tak zapowiada się 21. Austin Polish Film Festival, którego tegorocznym motywem przewodnim jest 250-lecie Stanów Zjednoczonych.

Joanna Sokołowska-Gwizdka

Kiedy w 1776 roku Tadeusz Kościuszko przybył do Ameryki, niepodległość młodej republiki była jeszcze obietnicą, o której spełnienie trzeba było walczyć. Dwa i pół wieku później jego historia powróci na ekranie w Austin, rozpoczynając opowieść o polskich śladach w amerykańskim życiu i kulturze światowej. Tegoroczny Austin Polish Film Festival przywoła ludzi, których wiedza, talent i wyobrażenia przekraczały granice państw, języków i pokoleń.

21. edycja festiwalu odbędzie się **5-8 oraz 15 listopada 2026 roku**. Kino fabularne i dokumentalne, wystawa plakatów, rozmowy z gośćmi oraz koncert finałowy stworzą wielowątkową opowieść o polsko-amerykańskich więzach. Główne wydarzenia filmowe odbędą się w **AFS Cinema przy 6259 Middle Fiskville Road w Austin**.

*

„Syrenka Picassa” (2026 r.), reż. Janusz Zaorski, fot. Jarosław Sadkowski, materiały prasowe

Gala: od Kościuszki do Picassa

Podczas gali w **piątek, 6 listopada**, rozpoczynającej się o godz. 18.30 przyjęciem z polską kuchnią, zobaczymy dokument Alexa Storozynskiego poświęcony Tadeuszowi Kościuszce. Polski inżynier wojskowy dotarł do Filadelfii w sierpniu 1776 roku, kilka tygodni po uchwaleniu Deklaracji Niepodległości. Jego wiedza fortyfikacyjna pomogła Amerykanom w zwycięstwie pod Saratogą; później powierzono mu umocnienie West Point. Bohater amerykańskiej wojny o niepodległość, a następnie przywódca insurekcji w Polsce, połączył w swojej biografii losy obu narodów.

Filmową propozycją gali będzie również **„Syrenka Picassa” Janusza Zaorskiego**, komediowa opowieść inspirowana autentycznym epizodem z wizyty Pabla Picassa w powojennej Warszawie. Rysunek syrenki pozostawiony na ścianie mieszkania staje się początkiem niezwykłego spotkania wielkiej sztuki ze zwyczajnym życiem. Po projekcji publiczność porozmawia z reżyserem o filmie, jego inspiracjach i odnajdywaniu humoru w nieoczekiwanych sytuacjach.

*

„Ziemia obiecana” (1974), reż. Andrzej Wajda, materiały fotograficzne: WFDiF / 35mm.online

Wajda: polskie doświadczenie, światowy język

Szczególne miejsce w programie zajmie Andrzej Wajda, którego setną rocznicę urodzin obchodzimy w tym roku. Jego kino wyrastało z polskiej historii, literatury i malarstwa, a zarazem przemawiało do widzów na całym świecie. W losach swoich bohaterów reżyser ukazywał dramaty wyboru, konflikt między marzeniami a rzeczywistością oraz odpowiedzialność człowieka wobec historii. 26 marca 2000 roku otrzymał honorowego Oscara w uznaniu pięciu dekad wybitnej twórczości reżyserskiej.

Wajdzie poświęcony będzie wieczór otwarcia festiwalu. W **czwartek, 5 listopada**, o godz. 18.30 rozpocznie się wystawa plakatów do jego filmów, a o godz. 19.30 pokaz **„Ziemi obiecanej”**. Plakaty pozwolą spojrzeć na dzieła reżysera poprzez wyobrażnię artystów, którzy przekładali ich dramatyzm na język metafory, znaku i koloru.

Ekranizacja powieści Władysława Reymonta przeniesie widzów do dziewiętnastowiecznej Łodzi — miasta fabrycznych kominów, rodzących się fortun i ambicji, za które przychodzi płacić wysoką cenę. Rozmach i malarska siła „Ziemi obiecanej” wciąż zachwycają, a pytania o granice kompromisu i cenę sukcesu pozostają aktualne.

*

„Czowiek do wszystkiego” reż. Anka i Wilhelm Sasnalowie, fot. materiały prasowe

Literatura w filmowym kadrze

Literackie światy powrócą także w **„Lalce”** w reżyserii **Macieja Kawalskiego** oraz w **„Człowieku do wszystkiego”** **Anki i Wilhelma Sasnalów**, adaptacji powieści Roberta Walsera. Obok prozy Prusa i Reymonta dzieło szwajcarskiego pisarza otworzy kolejną perspektywę spojrzenia na człowieka uwikłanego w społeczne hierarchie, materialne zależności i pragnienie odmiany losu.

Film Sasnalów będzie również spotkaniem z duetem łączącym doświadczenia literatury, malarstwa i kina. Wilhelm, jeden z

najbardziej rozpoznawalnych na świecie polskich malarzy współczesnych, wnosi do ich wspólnej twórczości wrażliwość artysty obrazu; Anka, reżyserka, scenarzystka i z wykształcenia polonistka, współtworzy autorski język tych poszukiwań. Związek sztuk jest tu szczególnie bliski: obrazy namalowane przez Sasnała do „Człowieka do wszystkiego” prezentowano także w Stedelijk Museum w Amsterdamzie. PO projekcji będzie można porozmawiać z odtwórcą tytułowej roli – Piotrem Trojanem.

*

„Przez ścianę”, reż. Maciej Sobieszczański, fot. WFFiD

Od historii do współczesności

Wśród filmów historycznych ważnym wydarzeniem będzie projekcja filmu **„Przez ścianę” Macieja Sobieszczańskiego**, nagrodzonego Złotymi Lwami na tegorocznym festiwalu w Gdyni. Inspirowana prawdziwymi losami więźniów okresu stalinowskiego opowieść ukazuje siłę więzi rodzącej się w świecie przemocy i izolacji.

Jej historyczną perspektywę poszerzy dokument **„Covenant of Blood: The Last Soldiers of World War II” Patricka Neya i Stefana Tompsona**, poświęcony polskiemu podziemiu antykomunistycznemu. Oba filmy przypominają, że zakończenie wojny nie dla wszystkich oznaczało odzyskanie wolności. Do Austin przyjedzie Stefan Tompson, z którym publiczność spotka się po projekcji.

Z kolei **„Ministranci”, „Nie ma duchów w mieszkaniu na Dobrej” i „Zapiski śmiertelnika”** skierują uwagę ku społecznym napięciom, rodzinnym relacjom i poszukiwaniu sensu. Powaga spotka się w nich z humorem, bunt z bezradnością, a potrzeba bliskości z trudnością porozumienia. To kino pozostawiające przestrzeń na własne emocje i pytania.

Esther Wójcicki, fot. materiały prasowe

Rodzina Wojcickich: polskie korzenie Doliny Krzemowej

W sobotę, 7 listopada, o godz. 14.30 zobaczymy „**Matkę chrzestną Doliny Krzemowej**” — dokument o Esther Wojcicki, nauczycielce, która pomagała kolejnym pokoleniom uczniów rozwijać samodzielność, kreatywność i odwagę myślenia.

W tej amerykańskiej historii mocno wybrzmiewają polskie losy. Mąż Esther, **Stanley Wojcicki**, urodzony jako Stanisław Jerzy Wójcicki, był wybitnym fizykiem, profesorem i kierownikiem wydziału fizyki Uniwersytetu Stanford. Jako chłopiec uciekł z matką i bratem z komunistycznej Polski, przez Szwecję docierając do Stanów Zjednoczonych. Jego ojciec pozostał w kraju i był więziony z powodów politycznych.

Trzy córki Esther i Stanleya zaznaczyły swoją obecność w różnych dziedzinach: Susan współtworzyła sukces Google i przez lata kierowała YouTube, Anne współzałożyła firmę badań genetycznych 23andMe, a Janet poświęciła się antropologii, epidemiologii i badaniom nad zdrowiem dzieci. W ich rodzinnej historii doświadczenie emigracji splata się z wiarą w edukację i możliwość kształtowania własnego losu.

W festiwalu wezmą udział **Esther Wojcicki** oraz reżyserzy filmu, **Łukasz Bernaś** i **Maciej Kawecki**. Rozmowa po projekcji pozwoli spojrzeć na sukces poprzez jego mniej widoczne źródła: zaufanie, ciekawość i codzienną pracę z drugim człowiekiem.

*

Festiwal także dla najmłodszych

W niedzielę, 15 listopada, o godz. 11.00 w Shepherd of the Hills Lutheran Church przy 3525 Bee Caves Road odbędzie się rodzinny pokaz „**O psie, który jeździł koleją 2**”. Projekcji będą towarzyszyć zajęcia dla dzieci przygotowane przez polską szkołę.

*

Marek Drewnowski i Michał Drewniowski, fot. arch. artystów
**Drewnowscy, Bernstein i muzyka ponad granicami —
koncert na zakończenie festiwalu**

Muzycznym zakończeniem tegorocznej edycji będzie koncert „**In Tribute to Leonard Bernstein**”. **15 listopada o godz. 18.30 w Draylen Mason Music Studio radia KMFA 89.5 Classical, przy 41 Navasota Street**, wystąpią pianiści **Marek i Michał Drewnowscy**. Wieczór połączy muzykę polską i amerykańską z osobistą opowieścią o współpracy Marka Drewnowskiego z legendarnym dyrygentem i kompozytorem.

W 1985 roku Marek Drewnowski wystąpił pod batutą Bernsteina z Bostońską Orkiestrą Symfoniczną w Tanglewood, wykonując I Koncert fortepianowy Brahmsa. Podczas wieczoru w Austin wspomnienia tego artystycznego spotkania, wzbogacone archiwalnymi fotografiami, pozwolą publiczności zajrzeć za

kulisy współpracy z jednym z największych muzyków XX wieku.

Obecność Marka i Michała Drewnowskich nada koncertowi również wymiar dialogu pokoleń. Ojciec i syn zaprezentują własne interpretacje, by w finale spotkać się przy jednym fortepianie w grze na cztery ręce. Ten wieczór dopełni przewodnią myśl festiwalu: przypomni, jak polskie i amerykańskie drogi przecinają się w sztuce, pozostawiając ślad w życiu artystów i ich słuchaczy.

*

Od Kościuszki po Wajdę, od wielkiej literatury po problemy współczesności, od rodzinnego seansu po koncertowy wieczór — tegoroczny festiwal zapowiada spotkania dla widzów o różnych zainteresowaniach i wrażliwości. Będzie czas na śmiech, wzruszenie i refleksję, a przede wszystkim na rozmowę, która trwać będzie jeszcze długo po zakończeniu projekcji.

**Organizatorem festiwalu jest Austin Polish Society.
Szczegółowy program i informacje o biletach:
austinpolsishfilm.com.**

Zobacz też:

XIX-wieczna Łódź jako ziemia obiecana z powieści
Władysława Reymonta

„Lalka” Bolesława Prusa – wnikliwy portret polskiego
społeczeństwa